

Szigeti Kovács Viktor

Az eltűnt idő nyomában

Azt, hogy bárhonnán el tudunk késni, és hogy időhöz vannak kötve napjaink, egy Alonzó nevű lónak köszönhetjük. Ha Alonzó nem áll meg a repceföldön éhségét csillapítani, akkor talán örökre eltűnik az idő. Napóleon nem pontosan hajnal négykor vezényel ébresztőt, és Honoré de Balzac sem délután kettőkor fogyasztja el a tizenötödik kávéját. Alonzó azonban olyan hátas volt, amelyik mindentől jobban szerette a gyomrát, ezért is érthette utol Martin Heureux, XI. Lajos udvari lovásza. A közismerten csúf és rosszindulatú uralkodó készítette el a világ első karóráját, mégpedig azért, mert rettenetesen unta már a százéves háborút. Egyedül az óra adott némi megnyugvást számára, hogy egyszer talán vége lesz a borzalomnak.

A véget nem érő, kilátástalan küzdelem teljesen felőrölte, a harc már akkor tartott, amikor megszületett, és most, hogy immár meglett férfi, még mindig tart. A végtelen háború csapdába ejtette és elemészttette az időt, ahogy a pók szívja ki áldozata nedveit. Az évek összegubancolódtak, az ember pedig mintha csak egy fényárban úszó, határtalan pusztá közepén állna, elvesztette az idővel való minden kapcsolatát. A gúnynevéen csak pókkirályként emlegetett uralkodó ezért vágyott mindennél jobban egy saját, külön bejáratú órára. Elege lett abból, hogy csak a templomok harangjai emlékeztetik rá, hogy mégis fogy az idő, azaz egyszer véget érnek megpróbáltatásai. Persze, itt az erdőben is lehetett tudni, ha hajnal volt, mert a rigók ilyenkor fakadtak dalra, az este közeledtét pedig összekeverhetetlenül mutatták a megelevenedő zajok. De ez az egész olyan volt, mint egy súlylyedő mocsár, amiben tehetetlenül vergődik. A saját óra azonban azt hitette el vele, mintha bírna némi befolyással az időre, mintha gyorsabban telne, amikor a számlapra pillant, mintha a mutatóval percről percre közelebb kerülne a háború vége.

Az igazsághoz tartozik, hogy a karóra a legnagyobb jóindulattal sem hasonlítható egy maihoz, mert a másfél méteres számlap és a hatvan kilogrammos súly miatt nemhogy a kezén nem tudta hordani a folyvást zsörtölődő pókkirály, de annak a bizonyos Alonzo nevű lónak volt a feladata, hogy mindenhova utánacipelje a pontos időt.

A jó öreg Martin a kelletténél nagyobbat vágott a ló farára, hogy ne álljon meg báméskodni minden ötödik bokornál, mire az hátrafordult, és rosszállóan végigmérte az ősz lovászt. Ha te így, hát én is így, gondolhatta, majd a tőle telhető vágásban megindult előre, otthagya Lajost és egész kíséretét. Olyannyira igyekezett, hogy még azt sem lehetett látni, hátán az óra elütötte-e már a deket, vagy csak most készül rá. Ebédidő van már, vagy nincs még? – gondolta magában először Lajos, amikor Alonzo elszárguldozott mellette, csak miután a kanyargó ösvényen eltűnt, döbbsent rá, hogy ha nyoma vész, akkor a pontos idő is eltűnik örökre, ez a rohadt háború pedig soha nem ér véget.

– Martin, te barom, és mindenki! Utána! – kiáltotta el magát a pókkirály.

Martinnak nem akaródzott utolérni a lovat, mert míg királyát megnyugtatta a ketyegő óraszerkezet, neki csak gondot okozott. Az ő feladata volt minden éjjel egy órakor fáradságos munkával felhúzni a masinát, hogy egyetlen mutatója másnap is pontosan haladjon a számlapon. Martinnak nemcsak az éjszakai munka okozott gondot, de az óra is idegesítette, számára ugyanis az idő nem múlt, hanem egy megtörtént tény volt. Éjszakánként, amikor végre álomra tudta hajtani a fejét, vagy gyermekkorában emlékében, vagy ifjúsága szenvedélyes pillanatainak egyikében találta magát. Ezt a felettébb különös tényezőt pedig nem tudta másként magyarázni, mint hogy az idő egyben van, akár körülötte a háború. Olyan, mint egy jól összegyúrt tészta. Mindig ebben a pillanatban születik, és mindig ugyanebben a pillanatban hal meg – vélte a fáradt lovász, így semmi kedve nem volt folyamatosan felhúzni az értelmetlen szerkezetet.

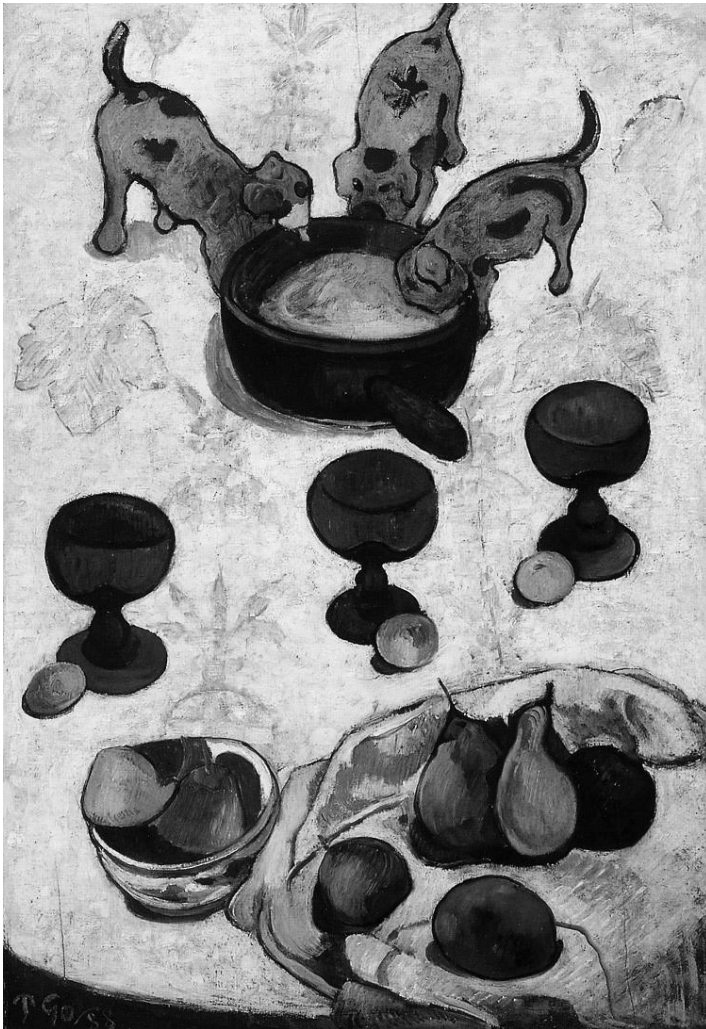
Mégis kénytelen volt a ló után eredni, mert ha nem teszi, komoly büntetésre számíthat a gonosz pókkirálytól. Megvonja tőle a napi boradagját, sőt, az is lehet, hogy megkorbácsoltatja, így mit volt mit tenni, követnie kellett a parancsot. Könnyen lehet, hogy a hosszú háború alatt Alonzó volt a legjobban kibékülve az idővel, mivel nem is igazán létezett számára, ha éhes volt, evett, ha ürítenie kellett, ürített, de ezeket az eseményeket nem helyezte el semmilyen kronológiában. Békésen cipelte a hátán az időt, ami számára semmi jelentőséggel nem bírt, talán csak Isten tekint így a világra, amit teremtett. Persze azért Alonzó valamivel könnyebb helyzetben volt, mint a pókkirály vagy Martin, mivel nem volt tisztában vele, sőt nem is sejtette, hogy egyszer, viszonylag hamar, el fog pusztulni.

Volt még valaki, akinek az idő semmit nem jelentett, ez pedig Nikodémusz mester volt, az óra készítője. XI. Lajos ugyanis nem pénzzel vagy valamilyen kisebb ranggal hálálta meg a munkáját, hanem nemes egyszerűséggel lefejeztette. Talán nem ez a legjobb módja a hálálkodásnak, de elismerésnek mindenképpen elsőrangú, mivel az órával elégedett pókkirály féltékenységből nem akarta, hogy másnak is készítsen egyet a mester.

Az elgyötört kíséret megindult hát Alonzó után, de bizonyosan nem érik utol, ha a ló kiérve az erdőből nem áll meg a repceföldön éhségét csillapítani. Az óra valóban delet mutatott, és az ebédidőt Alonzó is nagyon érezte már. Ha tehetne volna, egész napját étkezéssel tölti, így most sem kapkodta el a dolgot. Meg sem fordult a fejében, hogy a jó öreg Martin utánaeredt, és hamarosan valamiféle büntetésre is számíthat. Kerek egy órába telt, mire az elgyötört kíséret kijutott az erdőből, és megpillantotta Alonzót, kinek a hátán az óra épp elütötte az egyet. Nagy szerencse, hogy a forró melegben és jóllakottan nem volt kedve Alonzónak az újabb megerőltető testmozgáshoz.

– Na, végre megvagy! – mondta fenyegetően, de mégis megnyugodva a pókkirály. – Ebédidő van, terítsetek! – fűzte hozzá a parancsot az órára pillantva.

A messzeségbe nyúló sárga repceföld olyan végtelennek tűnt, akár az idő. Fél kettőre járt, amikor a falatozó király és kísérete felett nagy, lomha madarak kezdtek körözni. Martin felpillantott az égre, majd dühösen oldalra köpött. Tudta, pontosan ebben a pillanatban ért véget, és pontosan ebben a pillanatban kezdődött el a százéves háború.

PAUL GAUGUIN (1848–1903) festménye